

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

ORDIN

mun. Chișinău

28 septembrie 2023

Nr. 499

Cu privire la implementarea Hotărârii Guvernului nr. 507/2023

În temeiul Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995, Hotărârii Guvernului nr. 507/2023 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 816/2016 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciilor de intervenție timpurie și a standardelor minime de calitate pentru serviciile de intervenție timpurie, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 507/2023, precum și în temeiul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 148/2021,

ORDON:

1. Se aprobă Planul de acțiuni pentru realizarea Hotărârii Guvernului nr. 507/2023, în vederea dezvoltării sistemului de servicii de intervenție timpurie la copii pentru anii 2023 – 2027.
2. Conducătorii Centrelor de Sănătate de nivel raional/Asociațiilor Medicale Teritoriale și Spitalelor raionale, Centrului Republican de Reabilitare pentru Copii, Institutului Mamei și Copilului, în comun cu partenerii internaționali și societatea civilă, vor asigura realizarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 507/2023, în termenii prevăzuți în Planul de acțiuni.
3. Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare, Serviciul sănătatea mamei și a copilului, Direcția politici în domeniul asistenței medicale spitalicești, Direcția politici de buget și asigurări medicale, de comun cu Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii și Institutul Mamei și Copilului, vor asigura acordarea suportului consultativ-metodic în vederea implementării Hotărârii Guvernului nr. 507/2023.
4. Controlul executării prezentului Ordin se atribuie dlui Alexandru Gasnaș și Ion Prisăcaru, Secretari de stat.

Ministru

Ala NEMERENCO

PLANUL DE ACȚIUNI
privind dezvoltarea sistemului de servicii de intervenție timpurie la copii pentru anii 2023 – 2027

Nr. d/o	Denumirea acțiunii	Indicatori de monitorizare	Termen de realizare	Subdiviziunea responsabilă	Instituția responsabilă de implementare	Parteneri
Scop: impulsionarea dezvoltării serviciilor de intervenție timpurie în toate teritoriile țării, în vederea asigurării accesului echitabil a copiilor la serviciile de intervenție timpurie, fără discriminare, cu respectarea drepturilor copilului pentru prevenirea și reabilitarea copiilor cu întârziere în dezvoltare și dizabilitate. OBIECTIV GENERAL: Dezvoltarea sistemului de servicii de intervenție timpurie la copii pentru asigurarea realizării potențialului de dezvoltare a copilului, precum și a incluziunii educaționale și sociale a acestuia						
OBIECTIVUL SPECIFIC nr. 1: Perfectarea cadrului normativ și dezvoltarea mecanismului de coordonare a serviciilor de intervenție timpurie la copii la nivel național până în anul 2027						
1.1	Analiza situațională privind Serviciile de intervenție timpurie la copii din Republica Moldova.	Analiza situațională realizată	2024	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului		UNICEF
1.2	Elaborarea și revizuirea algoritmului pentru intervenția timpurie la copii și mecanismelor de referire în funcție de necesitățile de intervenție.	Algoritm și mecanisme de referire aprobate, aplicate	2023	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	LUMOS UNICEF Organizațiile societății civile active în intervenția timpurie
1.3	Crearea și instituționalizarea activității Consiliului de coordonare în domeniul dezvoltării timpurii a copilului în vederea asigurării unui proces coerent, complex și intersectorial în domeniul intervenției timpurii	Act normativ aprobat Consiliu de Coordonare funcțional/2 ședințe pe an organizate	2023	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului		LUMOS UNICEF Organizațiile societății civile active în intervenția timpurie

1.4	Revizuirea și standardizarea procedurilor de referire a copiilor spre Serviciile de intervenție timpurie la copii de către medicina primară, în baza completării Standardelor de supraveghere a copilului în condiții de ambulator.	Proceduri standard de referire aprobate	2023	Direcția managementului calității serviciilor de sănătate Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	IMSP Institutul Mamei și Copilului; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii	UNICEF LUMOS Organizațiile societății civile active în intervenția timpurie
1.5	Revizuirea și standardizarea instrumentelor de evaluare, procedurilor de documentare internă a activității Centrelor de Intervenție Timpurie la Copii și a Cabinetelor de dezvoltare a copilului.	Instrumente de evaluare și monitorizare elaborate Formulare de raportare a serviciilor prestate elaborate și aprobate	2023	Direcția managementului calității serviciilor de sănătate Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului; Agenția Națională pentru Sănătate Publică	UNICEF LUMOS AO CCF Moldova
1.6	Revizuirea și aprobarea mecanismului de referire și transfer de informație la nivel intersectorial privind beneficiarii de servicii de intervenție timpurie la copii în vederea asigurării continuității, de prestare a serviciilor (sănătate, sociale, educație).	Mecanism revizuit și aprobat	2024	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului; Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică; UNICEF LUMOS
OBIECTIVUL SPECIFIC nr. 2: Dezvoltarea rețelei de Servicii de intervenție timpurie la copii la nivel național până în anul 2027						
2.1	Evaluarea situației privind disponibilitatea spațiilor corespunzătoare cerințelor standardelor în vigoare și capacităților instituționale pentru crearea Centrelor de Intervenție Timpurie la Copii	Analiza situațională realizată	Anual	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii Instituțiile medico-sanitare publice	Autoritatea publică locală de nivelul II UNICEF LUMOS AO Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
2.2	Elaborarea Planurilor anuale de	Plan anual	Anual	Secția politici în	Instituțiile medico-sanitare	Autoritatea publică

	dezvoltare a serviciilor de intervenție timpurie și formare a echipelor în intervenția timpurie, inclusiv planificarea și alocarea mijloacelor financiare pentru serviciile prestate	elaborat și aprobat Plan de finanțare pentru fiecare Centru de Intervenție Timpurie la Copii aprobat Numărul total de Centre de Intervenție Timpurie funcționale		domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	publice Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului; Agenția Națională pentru Sănătate Publică	locală de nivelul II Organizația Mondială a Sănătății; UNICEF LUMOS A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
2.3	Dezvoltarea infrastructurii Centrelor de Intervenție Timpurie la Copii cu crearea condițiilor adecvate pentru activitate în corespundere cu Standardele aprobate (reparație, dotare cu dispozitive medicale, materiale de dezvoltare, mobilier etc.).	Numărul Centrelor de Intervenție Timpurie	2025	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Instituțiile medico-sanitare publice	UNICEF; LUMOS; Autoritatea publică locală de nivelul II; Organizația Mondială a Sănătății A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
2.4	Îmbunătățirea mecanismului de finanțare a Serviciilor de intervenție timpurie la copii, în baza indicatorilor bazați pe rezultat.	Costuri servicii de intervenție timpurie estimate și validate Indicatori elaborați și aprobați	2025	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Spitalul Raional Florești; IMSP Centrul de Sănătate Criuleni	UNICEF LUMOS A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
2.5	Evidența și monitorizarea activității Centrelor de Intervenție Timpurie la Copii și a Cabinetelor de Dezvoltare a Copilului în baza rapoartelor aprobate.	Numărul de copii asistați în Cabinete de dezvoltare a copilului Numărul de copii asistați/abilitați în Centre de	Anual	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului Compania Națională de	Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului	Autoritatea publică locală de nivelul II

		Intervenție Timpurie la Copii		Asigurări în Medicină		
2.6	Instituirea Centrului Național de resurse în Intervenție Timpurie în Copilărie, cu rol de Centru de referință și suport organizator-metodic pentru Centrele de Intervenție Timpurie la Copii din țară.	Act normativ de instituire aprobat Mecanisme de referire și indicatori de rezultat elaborate și aprobate	2023	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului	UNICEF LUMOS A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
2.7	Extinderea rețelei de Cabinete de dezvoltare a copilului la nivelul instituțiilor de Asistență Medicală Primară (Centre de Sănătate, Oficii ale Medicului de Familie).	Numărul de Cabinete de dezvoltare a copilului create	2027	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Instituțiile medico-sanitare publice de Asistență medicală primară	Autoritatea publică locală de nivelul I și II UNICEF LUMOS
2.8	Dezvoltarea sistemului informațional automatizat prin asigurarea evidenței copiilor incluși în Serviciul de intervenție timpurie la copii și asigurarea interoperabilității acestuia cu alte sisteme informaționale relevante.	Sistem informațional operațional cu toți prestatorii conectați.	2025	Serviciul tehnologiei informației și comunicațiilor Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Compania Națională de Asigurări în Medicină; Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului	UNICEF LUMOS
OBIECTIVUL SPECIFIC nr. 3: Dezvoltarea și implementarea politicilor de formare a specialiștilor în intervenția timpurie la copii până în anul 2027						
3.1	Elaborarea Standardului ocupațional și Standardului de calificare pentru competențe în intervenția timpurie la copii.	Standard ocupațional și Standard de calificare pentru specialistul în intervenție timpurie, asistent medical,	2024	Direcția politici în domeniul managementului personalului medical Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”	Organizația Mondială a Sănătății; UNICEF LUMOS A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie

3.2	Adaptarea, completarea, perfecționarea curriculum-ului corelat și complex de pregătire a specialiștilor cu competențe în intervenția timpurie la copii, pentru diferite trepte de formare profesională: studii universitare și postuniversitare.	Număr de materiale de instruire, curriculum revizuit, completat	2024	Direcția politici în domeniul managementului personalului medical Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii	Universitatea Pedagogică de Stat ”Ion Creangă” UNICEF LUMOS A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
3.3	Consolidarea competențelor profesionale a specialiștilor din componența echipelor de intervenție timpurie la copii	Număr de evenimente organizate (seminare, ateliere de lucru, reuniuni, Conferințe etc.) Număr de medici de familie, asistenți medicali instruiți	2027	Direcția politici în domeniul managementului personalului medical Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii	UNICEF LUMOS A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie Fundația Tony Hawks Centru
3.4	Organizarea pregătirii specialiștilor de terapie ocupațională și a asistenților de terapie ocupațională, parte componentă a echipei de intervenție timpurie la copii.	Cadru normativ revizuit și aprobat Numărul specialiștilor de terapie ocupațională și a asistenților de terapie ocupațională instruiți și	2027	Direcția politici în domeniul managementului personalului medical Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea	Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”; IMSP Institutul Mamei și Copilului	UNICEF Fundația Tony Hawks Centru

3.5	Ajustarea și implementarea Ghidului de monitorizare a dezvoltării copilului (GMDC) pentru Republica Moldova.	Număr de facilitatori certificați	2024	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și Serviciul sănătatea mamei și copilului	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului	UNICEF A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
3.6	Instruirea medicilor de familie, a pediatriilor, asistenților medicali, specialiștilor din instituțiile de educație timpurie, altor specialiști, în utilizarea și implementarea Ghidului de monitorizare a dezvoltării copilului (GMDC).	Număr de evenimente organizate Număr de participanți instruiți	2027	Direcția politici în domeniul managementului personalului medical Direcția managementul calității serviciilor de sănătate	IMSP Institutul Mamei și Copilului Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii	UNICEF A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
OBIECTIVUL SPECIFIC nr.4: Prestarea Serviciilor de intervenție timpurie în copilărie accesibile în toate teritoriile țării până în anul 2027.						
4.1	Identificarea precoce de către medicii pediatri, medicii neurologi și medicii de familie a copiilor care necesită servicii de intervenție timpurie cu referirea acestora către Centrele Intervenție Timpurie la Copii.	Numărul copiilor referiți în serviciu, inclusiv de medicina primară, specialiștii din asistența socială, educație	2027	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și Serviciul sănătatea mamei și copilului	IMSP Institutul Mamei și Copilului Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii	UNICEF LUMOS
4.2	Prestarea serviciilor de intervenție timpurie la copii în corespundere cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea serviciilor de intervenție timpurie și a Standardelor de calitate pentru Serviciile de intervenție timpurie	Numărul copiilor primar încadrați în servicii de intervenție timpurie	2027	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și Serviciul sănătatea mamei și copilului	Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului IMSP cu subdiviziuni – Centre de Intervențiile	Autoritatea publică locală de nivelul II

	la copii.				2027	Direcția politici în domeniul managementului personalului medical	Timpurie funcționale	
4.3	Crearea serviciilor educaționale în cadrul instituțiilor de educație incluzivă timpurie pentru asigurarea continuității în prestarea serviciilor.	Numărul de instituții de educație incluzivă timpurie nou create		2027		Direcția politici în domeniul managementului personalului medical	Autoritatea publică locală de nivelul I și II	Organizațiile societății civile active în intervenția timpurie
4.4	Organizarea activităților de educație parentală, în vederea aplicării bunelor practici în îngrijirea, dezvoltarea, educația copilului.	Număr de activități organizate Numărul de participanți		2027		Direcția politici în domeniul managementului personalului medical	Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului IMSP cu subdiviziuni – Centre de Intervențiile Timpurii/ Cabinete de dezvoltare a copilului funcționale	Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică; Organizațiile societății civile active în intervenția timpurie
OBIECTIVUL SPECIFIC nr.5: Promovarea serviciilor de intervenție timpurie și sensibilizarea comunitară către anul 2027								
5.1	Organizarea activităților de promovare a Serviciilor de intervenție timpurie la copii în rândul populației (pliante, mass-media, evenimente etc.).	Număr de spoturi video realizate și difuzate Număr de reportaje audio/video realizate și difuzate Număr de pliante/postere realizate și difuzate Număr de evenimente de sensibilizare (mese rotunde, sesiuni de informare etc.) realizate Număr de beneficiari ai		2027		Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare Serviciul sănătatea mamei și copilului	Agencia Națională pentru Sănătate Publică; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului	Organizația Mondială a Sănătății; UNICEF LUMOS A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie Organizațiile societății civile active în intervenția timpurie

5.2	Realizarea evenimentelor științifico-practice (forum/conferință/simpozion) național/internațional (anual sau bianual) în domeniul intervenției timpurii la copii.	Număr de evenimente realizate Număr de participanți la evenimente	2027	Direcția politici în domeniul managementului personalului medical	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului	UNICEF LUMOS Fundația Tony Hawks Centru A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
5.3	Realizarea unui portal informațional național (pagina web, conexiune cu rețele de socializare) în domeniul intervenției timpurii la copii.	Portal informațional național realizat	2024	Serviciul tehnologiei informației și comunicațiilor (eSănătate)	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului	UNICEF LUMOS Fundația Tony Hawks Centru A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
5.4	Realizarea studiilor, sondajelor cantitative/calitative privind conștientizarea, perceperea, atitudinea privind intervenția timpurie la nivel de părinți (familie), specialiști, autorități, comunitate etc.	Număr de studii/sondaje realizate Indicatori de satisfacție Indicatori de atitudine	2023, 2025, 2027	Direcția managementul calității serviciilor de sănătate	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”; Centrul Republican de Reabilitare pentru Copii; IMSP Institutul Mamei și Copilului	UNICEF LUMOS Fundația Tony Hawks Centru A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie

Lista instituțiilor medico-sanitare
în cadrul cărora urmează să fie create Centre de intervenție timpurie la copii
în anul 2023

	Denumirea instituției medico-sanitare	Partener
1.	Spitalul Raional Cimișlia	LUMOS
2.	Spitalul raional Fălești	LUMOS
3.	Centrul de Sănătate Cantemir	A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie
4.	Spitalul raional Leova	A.O. Institutul Național de Intervenție Timpurie în Copilărie

Notă: Pentru anul 2024 vor fi identificate 8 instituții medico-sanitare în cadrul cărora vor create Centre de intervenție timpurie la copii

Pentru anul 2025 vor fi identificate 12 instituții medico-sanitare în cadrul cărora vor create Centre de intervenție timpurie la copii